1878. X. évfolyam. 52. szám. Csütörtök, márczius 14.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legelesőbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Előfizetésre való felhivás.

Lapunk 2-ik évnegyedére.

A „Debreczen“ hetenkint ötször megjelenő politikai lap folyó évi **ápr.—jun. negyedévi folyamára** előfizetést nyitunk.

Politikai tekintetben álláspontunk továbbra is változatlan marad. De **nyerni fog** a lap **élénkségében** és **tartalmasságában** azon arány szerint, a mint a t. közönség nagy becsü **pártoló figyelme** felénk fordul.

Felöleljük ezután is a társadalom minden érdekét. Kiméletlenül ostorozzuk az ez ellen vétőket. Emeljük az erényt. Tollunkat mindig e szent háromság fogja vezérelni: **hazafiság, jó szándék** és **igazság**.

Kitünő tollu munkatársaink dicséretéül legyen elég jeles czikkeikre utalnunk. Ennyi dolgozó erővel, mint a „Debreczen“, egy vidéki lap sem dicsekedhetik.

Minden fontosabb eseményről **távirati uton** értesitünk. Tárczánkban a jövő negyedben egy igen érdekes **eredeti regényt** közlünk **Zombory Gedő** jeles tollából.

Az előfizetési árak a lap homlokán olvashatók. Hirdetések a legjutányosabb áron közöltetnek.

Szilárd elhatározással, tántorithatatlanul haladunk kitüzött czélunk felé. Ennek érzetében bizalommal kérjük a t. közönség becses támogatását.

Hazafias üdvözlettel, Debreczenben, 1878. márcz. hóban.

Szatmári Károly,
felelős szerkesztő.

Márczius 15.

— 1878. —

Eseményekben gazdag 30 esztendő borongós napjai vonultak el lelki szemeink előtt . . . Alig nehány percz a nemzetek életéből, s mily hosszu örökké valósággá varázsolta azt számunkra a szenvedések tengernyi veritéke!

Harminczszor láttuk a tavasz első hajnalát hasadni, harminczszor reméltünk boldogabb napokat nemzetünknek s harminczszor csalatkozánk. A várvavárt tavaszt tul élte a zord tél, felajzott reményeink ismét elvesztek, minden a régi maradt, csak a szenvedések fokozódtak.

A népsouverenitás szentségét a harmincz év közül egyetlenegy sem igazolta. —

Mily óriásit fordult a világ kereke, midőn a nép szavának elnémitásával diadalt ült s uralkodott a sötét absolutismus. E bünt legitimizálta a harmincz esztendő.

1848. március 15-ike.

Salve! salve! salve!

Légy üdvözölve, te a szabadság szeplőtlen lobogójába burkolt nagy nép, légy üdvözölve feltámadásunk dicső ünnepe, a nép szavának magasztos győzelme.

Gyujtsatok szövétneket az ég kárpitjára felirt mennyei jelnek: „**1848. március 15.**“

És képzeletünkben megjelen az, mely legnagyobb volt e napon: a nép; megjelen hatalmas vetójával, a mint megrázkódtatja a kényurak hatalmát, legszebb alakjában mutatkozik az „Isten szava,“ mely hatalmasabb a trónusnál is.

Nagy nap, szép nap volt ez! Magyar nemzet, lesz-e még neked ily nagy napod?

Avagy visszafelé folyik már a Duna vize? s az Isten napját nyugotról látjuk meg ezután legelőbb?

Mily változás alig egy negyed század alatt, mintha e harmincz esztendő választaná el a mennyet a pokoltól.

Akkor a nép szavának istenerejétől megrettent a dölyfös Bécs, a népfelség előtt leborult még az is, ki vállán bibort viselt.

És most?

Alig tudjuk: a világ más-e, vagy mi változunk?

A nemzet közvéleménye ma is nyilvánul, a nép szava ma is oly eclatansul tiltakozik a bitorok politikája ellen, mint 1848. márczius 15-ikén.

De nincs a nép szavának többé nyomatéka, a népérdek s népjog fölött diadalt ül a szuronyok hatalma. Nincs, ki hederitene a magyarra, Bécs Kain mosolylyal gunyolja tehetetlenségünket, saját kormányunk pedig ördögebb az ördögnél, elvetemültebb a tivornyán megrészegedett kéjleánynál!

Bécs, Bécs! megbocsájthatlan bünökre tetted te magad érdemessé nemzetünkkel szemben. Századokon át építesz romokat a hazában, megmételyezed a nemzet erkölcsét, büneidnek lajstroma negyedfél század történetéből van alkotva. Nagyok a te büneid, s rettegned kell, ha egyszer üt a számadás órája. —

De ártatlanabb vagy a ma született kisdednél, azon bitorlókkal szemben, kik egy évtized óta, mint polyp szivják a nemzet vérét, bámulatos következetességgel vezetik nemzetünket a megsemisülés örvényébe, az utonálló kitartásával zsarolják az országot, játékot üznek a joggal, elárulnak minden szentet, megtagadják a mácziusi magasztos eszméket is.

Ez a koronája a harmincz évi sanyargattatásnak.

De ha van Isten, a mint lenni kell, elküldi még bosszuló angyalát, mely elégtételt szerez a hosszu szenvedésekért, s megengedi, hogy felviradjon a nagy nap, midőn a népsouverenitás ujra szerez magának egy márczius 15-ikét.

Addig garázdálkodjatok csak, ti veszélyes fenevadak, s neked magyar nép a 30-ik év fordulón jusson eszedbe, hogy jogod van a márciusi napokra, s tégy meg mindent, hogy minél közelebb legyen a nap, mely trónusra ülteti a márcziusi eszméket.

Lukáts Gyula.

— **A belügyminiszternek** a népgyülések betiltására vonatkozó rendeletére, a „K.-ny“ a következő megjegyzéseket teszi: a korlátozó reakcziónáris szellemü miniszteri határozat tehát csakugyan életbe lép. Valószinüleg a Debreczenben, folyó hó 17-ére tervezett népgyülés ijesztette meg Tisza Kálmánt. A népgyülési jog korlátozása a jelenlegi körülmények között csak alkalmas megerősiteni azon föltevést, hogy a kormány továbbra is a nemzet érdekeivel és érzelmeivel ellentétes külpolitikát szándékozik követni. S mert ez a szándék: meg akarják akadályozni a népgyüléseket, hogy a közvélemény ne adhasson kifejezést tiltakozásának népgyülések utján. „Nyomorult politikához illő nyomorult eszközök!“

— **Az 1878-ik évi államköltségvetés** tárgyalását, még e hónapban megkezdi a képviselőház. — E tárgyalást megelőzőleg csak a 80 milliós bankadósság iránti bankbizottsági jelentés leend az egyedüli fontosabb tárgy, a képviselőház tanácskozásainak napirendjén.

— **A képviselőház igazságügyi bizottsága** legközelebb tárgyalás alá veszi a birói függetlenség tárgyában nemrég a ház elé terjesztett törvényjavaslatot. Birói körökben aggodalmak merültek fel e javaslat azon rendelkezése ellen, mely a birák áthelyezését oly fontos esetekben, midőn ezt az igazságszolgáltatás érdekei követelik, miniszternek jóvőre is megengedi. Az áthelyezési esetek szabatos meghatározása nélkül ily általánosságban tartott kifejezés — a birói kar tekintélyes tagjainak nézete szerint — felette ingatággá teszi a birói függetlenség egyik fő alapját, s annak változatlan törvénybe igtatása esetére nem alaptalanul lehet attól tartani, hogy a birói függetlenség pusztán irott malaszt marad.

A csongrádi pontok.

— Értelmezés. —

A hód-mező-vásárhelyi függetlenségi párti értekezlet határozataira vonatkozólag következő biztos forrásból nyert rectificatiót, valamint a határozatok indokaira vonatkozó értesitést vettünk.

Tegnapi közleményünk szerint a határozat 2 pontja ekként szól: „képviselőnek csak olyat választanak, ki aláirja a függetlenségi párt 1874-ben kiadott programmját.“ A szerint amint a határozat inditványozva és elfogadva lőn, nem kivántatik a képviselőjelölt aláirása, hanem az igenis, hogy világosan magáénak vallja a függetlenségi pártnak 1874-ben alakulása alkalmával kiadott programmját: Magyarország legyen önálló független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyeit.“

A közlött 3-ik pont ekként szól: „Semmi más párttal, bármi programmal közeledjék is, érintkezni, választási tárgyalásaiban részt venni nem fog.“ Ez ekként értendő, hogy az értekezlet visszautasitott minden fusiót a többi nem közjogi ellenzéki árnyalatokkal, valamint minden előleges pactálást a választások iránt a kerületekben.“

Az 5. pontnak végre csak az az értelme, hogy a kerületek, mielőtt a kijelölésben megállapodnának, a szóban forgó egyének iránt a központ részéről is fognak maguknak szerezni tájékozást.

Szükségesnek mutatkozott ezen határozatoknak meghozatala annálfogva, hogy eleje vétessék minden zavarnak, mely az uj ellenzéki árnyalatoknak neve s kibocsátandó programmja által előidéztethetnék. A függetlenségi párt, független szabadelvü párt, vagy rövidítve független párt elnevezések, a „független“ szónak és jellemzésnek igénybe vétele általában mindazok részéről, kik a kormánypárthoz nem tartoznak — már is okozott némi zavart a különböző pártállások helyes felfogásában. Ide járulnak a már is jelentkező pactálási kisérletek, sőt programmkészitési velleitások is az ország némely vidékein: mindezekkel és a még ezután bekövetkezhető pártvajudásokkal szemben szükségesnek mutatkozott pártunk állásának tiszta praecizirozása.

Az 5. pontra nézve az volt a kiindulási pont, hogy a választók az egyénekre nézve a nem lehetetlen tévedésektől megóvattassanak. A központi végrehajtó-hizottságtól távol van az, hogy magának választó-kerületek fölött bármely fenhatóságot követeljen és e szerint nem belenyugvásáról vagy beleegyezéséről van szó, hanem csak arról, hogy tudomást véve a kerületekben levő mozgalmakról, azokat a közös pártérdek szempontjából esetleg egyre vagy másra figyelmeztethesse.

— **A ki másnak vermet ás.** Egy vasmegyei kovács nejének egy erdészszel viszonyt, volt. Férje ugy látszik nagyon utjában lehetett. amiért is elhatározta, hogy tul ad rajta. Egy czigányasszony közbenjárásával méregre tetszert. Fánkot sütött s egy tányérral az erdésznek is küldött, megjegyezvén, hogy a felesége számára való. Otthon pedig két tányér fánkot tett az asztalra, egyet a férje, egyet meg maga elé és azzal kiment. A kovácsnak feltünt, hogy az ő fánkjai jobban meg vannak piritva, mint a többiek, s lehet, hogy gyanakodott feleségére, elég az hozzá, elcserélte a tányérokat. A visszatérő asszony, ki mit sem sejtett, hozzálátott az evéshez, azonban rövid idő mulva oly heves görcsöket kapott és anynyira elkezdett dühöngni, hogy meg kellett őt kötözni. A kovács meggyőződvén gyanujának alaposságáról, feljelentette az esetet a biróságnak.

Történelmi csarnok.

Debreczen, marczius 14. 1849.

Mészáros Lázár, hadügyminiszter ur, a Közlöny tegnapi számában, a magyar hadsereget, magyar királyi hadsereg nevezettel igyekezett compromittálni.

Mi nagyszerü politicai czélja légyen e botrányos nevezetnek? azt meg nem foghatom; — a mennyire azonban, szerencsés vagyok ismerni, vérző nemzetem multját, . . . jelenét, . . . valamint a hadsereg irányát, és czélzatait, — annyiba, méltóztassék nékem kegyesen megengedni hadügyminiszter ur azt: hogy az emlitett, s a magyar hadsereget mélyen sértő — czimre nézve, némi észrevételeket tehessek.

A csatatéren küzdő magyar hadsereg ugyanis, minden inkább e széles világon: mint magyar királyi hadsereg. . . . .

Merész honvédeink, mint rablánczaiktól megszabadult sértett oroszlánok, küzdenek, a rabszolgaság bérenczeivel.

Küzdenek a honárulók ellen; . . . küzdenek a honért . . . és ennek gyökeres szabadságáért.

Küzdenek a — — faj ellen; azon faj ellen: kinek legkisebb büne: a szentségtörés; s ki undok czéljai elősegitése érdekében, legyilkoltatja rokonait, s barátait; . . . kit milliók átka kisér az életben, . . milliók átka a halálban. . . . .

Küzdenek az ellen, a mi keserü emléket ébreszt az igazi hazafi lelkében; küzdenek a valódi szabadságért.

A magyar honvéd, . . . ha társa mellőle véres arczczal a földre hull, nem átkoz mást, mint a — —; ha imára emelkedik kebele, nem kér az égtől egyebet; mint — — rögtöni eltörlését a föld szinéről.

A magyar honvédnek mondd: ott, a szabadság hóhérai között halál vár reád, de közérdek kivánja: lépj oda; és ő fegyvert ragad kezébe, megszoritja jobbodat, és halni megy; de ha — — katonának nevezed, eldobja fegyverét, és elátkoz.

Ilyenek a magyar szabadság bajnoki.

Több honvéd tiszt.

„Márc. 15.“ szerk. Pálfy A.

— **BUDAPESTI HIREK. Kár volt érte.** Egy csinos szép 17 éves lány: Haubert Lina a Dunába ugrott, — szerencsétlen szerelem miatt. **A Duna** apadt 20 hüvelyket. **A nőipar-egylet** elnökévé Demidoff Ruprecht (asszony) választatott meg. **Ebéd** tartatik ápr. 7-én a „Hungariá“-ban a Krisztinaváros befásitása javára. **A csavargőzös** Budapest és Promontor közt már közlekedik. **Sójmosit** egy müpártoló lefényképeztette, s ő e képet áruba bocsátá 100 frtért az irói kör javára.

VIDÉK.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Érmihályfalva, mart. 13. 1878.

Mártius hó 15-ike kis városunk kebelében meg fog ünnepeltetni, melyre a helybelieken kivül e vidékről is többen óhajtanak és fognak résztvenni. Mi részünkről egyelőre is üdvözöljük becses vendégeinket és biztositjuk igazi magyar barátságunk és szivességünkről. Minélfogva ügy a t. szerkesztőséget, mint a debreczeni és vidéki résztvenni kivánókat van szerencsénk ez uton is tisztelettel meghivni.

A rendezőség.

— **VIDÉKI HIREK. Hontmegye** több községében e hó 9-én óriási vihar dühöngött s nagy kárt okozott. **Katonaboldogság.** Temesvárt egy közbaka fogadásból megett 6 prófontot s 5 hagymát, és a jóllakáshoz nem lévén hozzá szokva, tulboldog állapotában meghalt. **A hol jó bort** sejtenek, oda betérnek „a szegény legények“ a Hegyalján, a pinczefeltörések napirenden vannak. **A vörheny** Somogymegye több vidékén nagyban pusztit. **A hütlenség** dijául Kis-Lászon egy gazda keresztül hasitotta neje fejét. **A Tisza** több helyen kiáradt. Pusztit.

Kelet.

Török-muszka barátság.

Bármit mond a szemtelen hizelgés, a muszka és a török vér soha nem fog testvérisülni.

Miklós nagyherczeg erővel be szeretne menni Konstantinápolyba, de a midőn azt a szultánnak értésére adták, hogy a muszka herczeg meg akarja látogatni vendég gyanánt, a szultán rögtön „beteg“ lott.

Szóval, még savanyu a szőllő.

A görögök.

Ez a szerencsétlen néptöredék, mely a régi görögöknek csak gunyja, mégis henczeg. Már azt is megnyerte, hogy mint önálló álam, az urópai kongreszszuson részt vehet.

És mégis mozog . . . .

A porta elhatározta, hogy két hadtestet küld Voloba, a thessáliai felkelés elnyomására.

Anglia.

Csak apró csete-patékat vir a parlamentben. De semmi lényegesebb mozzanat nem merült fel ott.

Szeretnek a szür alatt fittyet hányni — az egész világnak.

Lényeg: semmi.

Az angol hajóhad vasárnap este a tuzlai öbölből az ismidi öbölbe ment.

És Ausztria?

Hallgat, mint a Kösi malma Szoboszlón, Andrássy ott áll a küzdtéren. Izeg-mozog. Talpra akar esni.

De hiányzik alóla a bizalom talaja.

Legfelebb azt mondja, hogy a monárchia érdeke ellen volna most azt kikiáltani, hogy mit akar?

Egy szóval, az osztrák-magyar politika: kis mise, nagy mise . . . .

— **Felhivás az utazó közönséghez.** A budapesti „Haladás“ czimü szabadkőmüvesi-páholy által kezdeményezett olvasott ujságoknak gyüjtése, a nyilvános kórházakban fekvő betegek számára, már eddig is a legörvendetesebb eredményekre vezetett. A testi bajokban szenvedők az olvasásban találnak szellemi enyhitést és üdülést. A vasuti igazgatóságok már megengedték az ujság-gyüjtő szekrényeknek fel állitását a pályaudvarokban és az utazó közönség nagy jótéteményt teljesithet, ha az utazás közben olvasott ujságokat a pályaudvar elhagyásakor a gyüjtőszekrényekbe dobja.

Shakespeare III. Richard királya.

— Történeti és lélektani jegyzetek, **Molnár Györgytől.** —

(Vége.)

Richard és Eduard megmenekülvén, ismét fegyvert fognak. A herefordshirei sikon Eduard három napot lát az égen. Felfogadja, hogy három nap istent rajzoltat paizsára. „Jobb lesz istennőt“ jegyzi meg Richard gunyosan. Itt értesülnek atyjok haláláról, Eduard sir — „Köny a gyermeknek, nekem boszu kell“ mondja Richard,

Rettentő csata az, ami most következik. A Towton és Sarton közt fekvő téren apa fiu ellen, fiu apa ellen verekszik, tizezer özvegy könyeiben s megannyi harczos vérében fürdik meg a fehér rózsa. Ha érczfal venne körül — kiált Richard ez ütközetben Clifordra — ez a karom megöl York hercegért, atyámért; ez a másik Rutlandért a kis gyermek öcsémért“ s Cliffordot leszurja, fejét karóba huzatja.

Ez ütközet után, melynek győzelme Eduárdot királylyá teszi, Richárd, a gloster herczegi és György a Clarence herczegi czimet kapják, IV. Eduard király hadvezére pedig Warwick, azzal a küldetéssel megy Francziaországba, hogy a francia király huga Bona kezét IV. Eduardnak megkérje.

IV. Eduard bele szeret Lady Greybe, kinek férje sir John Grey a towtoni sikon esett el, mint IV. Henrik hive, s mivel buja vágyát máskép ki nem elégitheté, nőül vette a szép özvegyet, mi mind a francia királyt, mind saját követét Warwicot annyira fölboszantja, hogy amaz sereget küld Margit királynéval Angliába; Warwick is hozzá pártol azon való haragjában, hogy Eduard, a becsület és haza érdekeiről, buja gyönyörökért megfeledkezik. A harcias és cselszövő Margit, hogy Warwick frigyét annál erősebben megkösse, ennek leányát Annát nőül eljegyzi fiának.

Richard átkozza IV Eduard ostoba lépését, óhajtja, hogy bárcsak kiszáradt volna csontja veleje, hogy e házasságból gyermeket ne nemzhessen, A lehetetlennel hizelegve magának igy beszél: „Ha már nem termett királyság számomra, szóval és kacsintással majd nyájas hölgyeket bájolok el. Gondolatnak is elszomoritó! Hiszen még kevésbé hihető ez, mint hogy ezer arany-koronát szerzek a fejemre. A szerelem édes törvénye nekem nem szól, karom, mint a száraz galy s hátamon egy irigy hegy tornyosul; lábszáraim nem egyenlő mértéküek. Ugyan ki szeretne belém? (Ime, mily hibás az a felfogás, hogy Richard gonosz, mert pupos. Ellenben igaz az, hogy azért nem fut az asszonyok után, mert csuf.) „A természet is oda utal engem, hogy uralkodjam, hogy akaratom alá hajtsam azokat, kiknek szebb az alakjuk. Menyországom: a koronáról álmodni s e világot pokolnak tekinteni, mig csak ferdén alkotott törzsömön a főt, drága koronám nem övedzi. Ám nem tudom, hogy érjem el, néhány élet elválaszt ez otthontól. Sürü erdőben bolyongok, nem látva rést a szabadba. Ha másként nem, véres szekerczével nyitok utat, hiszen tudok mosolyogni s mosolygás közben ölni s azt kiáltani „szép“ ahoz, a mi mélyen gyötör (tehát nagy a szinlés, a zárkozottság mesterségében, mi nem tévesztendő össze a képmutatással;) „orczámat majd erőltetett könyekkel nedvesitem, alkalmazkodom, mindent megbámulok, (mindenre arczot fintoritok) több hajót meritek el, mint a hableány, (syren) több szájtátit (bámészt) ölök meg, mint a basiliskus. Szónok leszek, mint Nestor, (a ki leokoskodja az égről magát a szentet) furfangosabb mint Ulysses, én viszem be a falovat Trójába, több szint játszom, mint a Chamäleon, többször átváltozom, mint Proteus, s a gyilkos Machiavelli tőlem tanulhat.“

Ime, a maga által rajzolt jelleme Richardnak, mit kiegészit VI. Henrik, midőn a Towerben tőle megborzadva, azt kérdi ez uj Nerótól: „Tán Roscius, uj halálscenához készül?“

Warwich megfosztja IV. Eduárdot a királyi méltóságtól, őt magát fogolylyá teszi.

Jellemző, hogy mig Clarence (e csatában) Margithoz pártol bátyja ellen, Richard hiven marad Eduard mellett s őt fogságából kiszabaditja.

Most Eduard és Richárd német alföldi seregekkel, Conventry-nél és a Barnet-i harczmezőn megverik Warwickot, ki a téren halva marad.

A Tewksbury sikon pedig Margit királyné franczia hadait törik össze, magát Margitot és Sommersetet, valamint Eduard koronaherczeget VI. Henrik király fiát is foglyul ejtik s ez utóbbit anyja szemeláttára leszurják, (revanche a kis Rutlandért.) Richard Margitot is meg akarja ölni, de IV. Eduard e szándékában meggátolja.

Most a győztes IV. Eduard Londonba siet, hogy viselős nejét lássa, kitől fiut remél. Még előbb Londonban terem Richard, hogy IV. Henriket a Towerben, hol fogva ül, kivégezze. Ez Richard első gyilkossága, minthogy eddig csak ütközetben ölt, az ezután következő gyilkosságokat csak eszeli, de nem maga követi el, másokkal hajtatja végre. VI. Henrik megölése pedig bosszu (nemesis) Yorkért, Richard atyjáért.

Jellemző Richardra az is, hogy midőn IV. Eduard Grey Erzsébettől született kis fiát az udvarnak Londenkan bemutatja s Clareucenek és Glosternek azt mondja, hogy szeressék hitvesét és csókolják meg fiát, Richard igy szól: „hogy az élőfát, a mely termett, szeretem: bizonyitsa e gyümölcsére nyomott csókom!“ Magában pedig azt mondja: „valóban igy csókolá Judás mesterét s azt kiáltá neki — üdv! holott elvesztésére gondolt!“ (Ime az áruló, de nem a Tartuffe!)

A mi a véres tetteket illeti, a Richard előadóinak nem szabad feledni, hogy oly nagy eszü ember, mint Richard, nagyon számba vette a fehér és piros rózsa háboru áldozatait, mint az is, hogy az áldozatoknak, a mi-

att kellett elhullani, hogy ki következik sor szerint a trónra; ő tehát minden előtte álló sort maga lekaszált, de azután gazdálkodott a vérben.

Bécsből. A d e l e g a c i ó jelen ülésszaka jövő keddig tart. — F é l n e k a m u s z k á - t ó l. Sturdza Demeter és Ghika Juon Bécsbe mentek, lépéseket akarnak tenni, hogy a kongreszszus akadályozza meg Bessarábiának orosz kézbe jutását. Felkeresték ez iránt a magyar delegátusokat is. — A h o r v á t delegátusok Bosznia elfoglalása mellett fognak szót emelni. — A m a g y a r delegáció nyilvános ülése csütörtökön lesz.

Városi törvényhatóság.

— Rendkivüli közgyülés. —

Debreczen, márcz. 14.

Főispán megnyitja a közgyülést, s először azon szomoru körülményt emliti fel, hogy felséges uralkodónk édes atyja elhalálozván, az egész ország, valamint osztozott az uralkodó család örömeiben, ugy kész osztozni fájdalmaiban is, annálfogva Debreczen városa is jegyzőkönyvileg ad részvétének kifejezést. A jelenvoltak egyhangu helyesléssel fogadták főispán emez előterjesztését.

Jegyző olvassa a tárgysorozatot, a polgármesteri jelentés,*) egy miniszteri leirat a lókivitel s az ehez szükséges bizottságok kinevezése tárgyában, miniszt. leirat a f. évi költség előirányzat jóváhagyása tárgyában, mely tudomásul vétetik; a Petőfi-társaság köszönő irata a városnak a társaságba lépése iránt tudomásul vétetik; Steinacker Arthur bpesti lakosnak belga alconsullá lett kinevezéséről szóló min. leirat tudomásul vétetik. Somogymegye átirata a birói felelősségről szóló t ö r v é n y m ó d o s i t á s a, — v a l a m i n t Hevesmegye átirata a bor gyárilag való előállitásának meggátlása tárgyában, pártoltatik; a párizsi magyar egylet köszönő irata 2 drb 100 frtos kötvényének átvételeért, tudomásul vétetik; az igazoló választmány jelentése a 7 választott b. tag igazolásáról, tudomásul vétetik. E tárgynál főjegyző előadja, miszerint Váradi Szabó Miklós nevében annak kijelentésére kérte fel, hogy ő halmaz teendői miatt, a biz. tagságról lemondani kénytelen. A közgyülés Váradi Szabó Miklós leköszönését nem fogadja el. A közigazgatási bizottság hosszas jelentése az 1877-ik év utólsó feléről; e tárgynál hosszasbb vita fejlődött ki, melyben különösen az adó behajtás és az utak és hidak jó karban helyezése felett folyt az eszmecsere. A jelentés tudomásul vétetett. A magánlevéltári bizottság mult évi jelentése tudomásul vétetetik. A hatósági gázfelügyelő mult évi jelentése került szőnyegre. Ezen fontos ügynél élénk vitatkozás fejlődött ki. Kövesdi János volt az első felszóllaló, a ki a jelentésre ugyan észrevételt nem óhajt tenni, azonban ama körülményt, hogy a gázcsövek itt-ott megrepedeznek, könnyen veszélythozónak tartja, a mint nem régiben házában is történt, hogy a megrepedt gázcsőből kiszivárgott légszesz, öt léleknek majdnem halálát okozta. De dr. Zelizy Dániel más oldalról szól a jelentéshez, s azt nagyrészben hiányosnak tartja; mert az nem tünteti fel a gázgyárbani kezelésnek sem közegészségügyi, sem rendőri oldalát. Mivel a légszeszgyártásnál felhasznált anyagok oly veszélyesek, hogy nemcsak a környék légkörét rontják meg, de a talajt, melyen az anyagok hevernek átnedvesitik, inficiálják, majd a kutakba is átszivárog a mérgezés, miáltal a lakosság é l e t e is v e s z é l y e z t e t i k. A jelentés pedig nem szól az ügynek e nagy horderejü oldaláról, hogy valjon történik-e kellő intézkedés s elegendő felügyelet a veszélynek elháritására. Dr. Zelizy észrevételét az egész közgyülés helyeselte. Kőrösi Sándor nézete az, hogy a jelentéshez három oldalról lehet hozzá szólani. Gazdasági, közegészségügyi és rendőri oldalról. Ő a városi felügyelőtől jelentést csak gazdasági szempontból kiván; mert az az eset, melyet Kövesdi J. felemlitett, megtagadva a lélek halhatatlanságát is, mennyiben állitja, hogy házában majdnem öt lélek halt meg a légszesz kiömlése folytán, inkább a rendőrség körébe tartozik. Azonban pártolva dr. Zelizy előterjesztését, óhajtja, hogy a felügyelői jelentés tudomásul vétetvén, kiadassék a tanácsnak, hogy az közegészségi és rendőri szempontból megvizsgáltassék, s arról a közgyülésnek jelentés tétessék. A közgyülés tehát ilyen értelemben határozott a jelentés felett, azon megjegyzéssel, hogy jövőre hasonló eljárás kö ettetik.

Az egészségügyi bizottságba a hiányzó két tag helyett Dr. Zelizy Dániel és Ujfalussy József orvosok beválasztattak. A számadásokat felülvizsgáló bizottság mult évi eljárásáról szólló jegyzőkönyvnek tárgyalása a jövő közgyülésre halasztatott. A számonkérő szék jelentése, az általános lóvizsgálat eredményéről szóló jelentés, a tiszti ügyész évnegyedes jelentése a város peres ügyei állásáról, s a nyomdai számadások felmentési véleménnyel tudomásul vétettek.

Következett ezután a tanácsi jelentés a városi szinház jövő kezelésére nézve megtartott pályázat eredményéről, melyszerint M á n d o k y Béla és társai találtattak olyanokul mint a kiknek a pályázók közül leginkább oda lehet adni a szinházat. A közgyülés ennélfogva elfogadja a tanács jelentését, s **Mándoky Béla és társainak ez év jul. 1-sőjétől három évre bérbe adja a debreczeni szinházat** ugyanolyan feltételek mellett, mint azt Temesváry birta, azonban, hogy a város tulajdonát képező diszletekből és egyéb felszerelésekből a nyári szinidény alatt semmit elvinniök nem lehet.

Az igás jószágok legelőjének ez évi használata és a czélszerüen nem használható legelő részeknek bérbeadása iránti tanácsi előterjesztés helybenhagyatott, Ezután egy bába oklevél és a polgárositottak nevei hirdettettek ki, s ezzel a gyülés délután 1 órakor véget ért.

*) Sajnálattal kell tudatnunk, hogy a közönség érdekében a jelentést nem közölhetjük, mert az lapunkhoz nem küldetett be. S z e r k.

Debreczen, márcz. 14.

Nyilt kérdés idősb B a r c s a i Miklós, K ö v e s d i János, V á s á r i Istvánhoz, mint a „p o l g á r i k ö r“ tagjaihoz. Tisztelt polgártársak! A „Polgári kör,“ mint társadalmi és közmüvelődési nemes irányu társulat — alapszabályai értelmében: a politika teljes kizárásával — virágzott. Ennek életét, mint ilyenét, mi jövőre is biztositni óhajtanók. — Azonban Önök — ugy látszik — a kör eddigi czéljától eltérőleg t i t k o s értekezleteket tartanak a kör jövője felől. S e tanácskozásra csak bizonyos „meghitt“ embereiket hivják meg. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy Önök n y o m t a t o t t „meghivást“ küldtek szét — de nem minden „tagtárs ur“-hoz — a végett, hogy e hó 16-án szombaton d. u. 3 órára a r e f. e g y h á z tanácstermében megjelenjenek.

Kérdem azért tisztelettel Önöktől: I., Mi titkos cél lebeg Önök előtt ily eldugva tartott tanácskozásaikban? II., Megegyezhetőnek tartják-e Önök ez eljárást az azok iránt tartozó tisztelettel, a kik körünket társadalmi s közmüvelődési czélból áldozatokkal alapitották s tartották fent? III., Szándékuk-e oda bevinni az alapszabályilag is számüzött politikát? IV., Vagy a kormánypárt ennek vagyonát csak ugy alattomban kivánná elfoglalni, anélkül, hogy alapjához legkisebb áldozattal járult volna?

A nyilt kérdésre nyilt választ várok.

Mert ha Önök kormánypártivá akarják tenni ama kört: akkor nagyon csodálkozom, hogy nem tanultak a „függetlenségi kör“ alakitásán. Ez nem szorult arra, hogy a más által összarakott vagyon után kácsingózzék.

Ha az önök pártja életre való, akkor megél annak köre, ép ugy, mint a — függetlenségi kör.

L. Nagy Bálint,
a „Polgári kör“ vál. tagja.

UJDONSÁGOK.

* **Holnap ünnepünk leend.** Márcz. 15-ike a nemzeti szent lelkesedés ünnepe. Polgáraink bizonyára sorakozni fognak az ifjusághoz, hogy tömörülve ünnepelhessük meg e nagy napot, melyen a szabadság istenaszonya homlokon csókolta a magyar nemzetet. Ünnepeljünk hazafiui magasztos ihletséggel. A szabadság, egyenlőség, testvériség isteni elvei hassanak át bennünket!

* **„A függetlenségi kör“** t. tagjai hazafias tisztelettel felkéretnek, hogy holnap: **márc. 15. d.** u. ½2 órakor a kör helyiségében megjelenni szíveskedjenek, hogy onnan együttesen történhessék a kivonulás a honvédsirokhoz.

* **A 48-as honvédek** holnapi tánczvigalmára felhivjuk a t. közönség figyelmét. Egész jövedelem a 48-iki honvédegyenruha fentartására fordittatik. Kellő ellátásról gondoskodva leend. Osztozzunk azok vigalmában, a kik egykor a csatasikon vivtak hősi karral szabadságunkért s függetlenségünkért.

* **A mai közgyülésben** hirdettetett ki helybeti szülésznő Fried Áronnénak oklevele.

* **III. Richard** előadása szombatról elmarad szinpadunkon, mivel t. vendégmüvészünk gyengélkedik. Molnár György jutalomjátéka e szerint h é t f ő n tartatik meg. Előre is felhivjuk az élvezetes estre a közönség figyelmét.

* **Polgárosittattak,** a ma megtartott közgyülésben a következők: T ó t h István asztalos, K n o l l Pál kefegyáros, K o v á c s Sándor kovács-mester, H e g e d ü s Ferencz és H a r s á n y i János földmivesek.

* **Hitessy Lajos** hargversenye nagy érdekeltséget keltett városszerte. Programmját közelebb adjuk. Szombaton lesz. A müvészet barátai bizonyára teljes számmal lesznek ott.

* **A kegyelet érdekében.** Városunkban pár nap óta egy török nő és egy török férfi tartózkodik. A nőnek férje a plevnai nagy ütközetnél esett el, s igy maradt több gyermekkel a legnagyobb nyomorban — özvegyen. A férfi, Massa Elias ki a nővel érkezett, csak kisérője ennek, s menekülés közben csatlakozott a nőhöz, kit Lea Gvanatinak neveznek. Midőn a katastropha után menekülniök volt kénytelen, a kisded család nyomora még inkább fokozódott, s igy vették utjokat Magyarország felé, a hol csak könyör adományokból tengethetik életöket. Városunkba érkezve, egy a török nemzet sorsa iránt nagyérdeklődéssel viseltető emberbarát a szerencsétlen család számára gyüjtést kezdeményezett, s eddig mintegy 20 frt. be is gyült részökre. Azonban a mennyire dicsérendő a kapitányi hivatal eljárása, hogy 48 órára adott engedélyt a családnak az adomány gyüjtésre, annyiban csudálkozunk e határidőnek ily rövidre szabásán, mert ha jól emlékszünk, most harmincz éve a mi nenekültjeinknek a török nemzet nem 48 órára hanem hosszobb időre adott engedélyt a tartózkodásra, vagy a segély gyüjtésre. Reméljük, hogy a török menekülteknek is meg fog hosszabbittatni a rövidre szabott engedély. A menekülteket Király Mihály vendéglős ingyen koszttal latja el.

* **Sajnálattal** értesültünk a ma megtartott közgyülésben, hogy a helybeli légszeszgyár derék igazgatója Jansen Róbert nem sokára véglegesen el fogja hagyni városunkat.

* **A debr. ipar** és keresk. bank 1877-ik évi üzlett jelentését beküldötte szerkesztőségünkhöz, melyből felemlitjük a következőket: Leszámitoltatott 3919 drb váltó 2.402.180 frt 90 kr. értékben. Visszafizettetett 2.371 980 frt 08 kr. Betét. Betétetett 598.955 frt 88 kr; kivétetett 578.619 frt 71 kr. Pénztár. Bevétetett 4.104.615 frt 24 kr; kifizettetett 4.114.882 frt 28 kr. Az osztalék szelvényenkint 6 frt 75 krban állapittatott meg.

— **Kossuth Lajosnál** járt közelebb egy magyar utazó, ki nagy hazánkfiáról azon örvendetes hirt hozza, hogy a legjobb egészségnek örvend s napjait a virágok és könyvek közt osztja meg. Iróasztalánál sokat ül.

Takarékosan él, mert a körülmények ugy parancsolják, hanem jó szive nem tagadja meg magát, mikor egy-egy emigrans vetődik Collegnóba. A politikáról is nyilatkozott az utazó előtt, s Magyarország mai helyzetéről igen sötét képet festett.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Pénteken, mart. 15-dikén közkivánatra **Bogyó Alajos** ur vendégjátékául adatik:

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban.

Müködik még H o l z e r balletmester társulata, mint vendég.

Legujabb.

— **A muszka és oláh** közt szakadás állott be. Az oláh el nem ismeri a békeszerződések rá vonatkozó részét.

— **Osman pasa** lesz vezére azon 50.000 főnyi török csapatnak, mely Bószniába bevonul.

A szerkesztő nyilt postája.

Hegyközi. Megengedsz, ugy-e, hogy fel kellett cserélnem? **H.-Böszörmény** Sürgősebb közlemények kiszoriták máról. **Budapest.** (Z.) Mikor lehet szerencsém? (H. L.) A választ várom. Ugy-e, már — fucscs? **Szoboszló.** A küldött czikket sietek felhasználni, mihelyt elolvasom.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

(Szerkesztő lakása: kismesterutca 1385. sz. a.)

Az első debreczeni árverési intézetben

kedden f. h. 19-én következő tárgyak kerülnek árverésre, u. m. arany és gyémánt ékszerek, ezüst nemüek, arany és ezüst órák, értékpapirok, nevezetesen 1 töröksorsjegy egy debreczeni iparegyesületi részvény, kiszivott tajtpipák, látcsövek egy hátultöltő kugelstutz, egy hegedü, férfi és női ruhák, bundák, kendők, fehér asztal és ágynemüek, vertpénzek, gyertyatartók, mozsarak, vasalók és a t.

Az elárverelendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap és hétfőn bár ki által megtekinthető.

Felkéretnek mindazok, kik tárgyaikat elárverelés végett beadni szándékoznak, hogy azt mindég szerda estig tegyék, mert akkor azon tárgyak a következő csötörtökön megjelenendő hirdetésben megemlitethetnek.

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes s tartós siker b i z t o s i t á s a mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt).

2) hugycsőfolyásokat (még idülteket is), a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) hugycsőszükületeket;

4) fris s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyást,

5) bőrkiütéseket;

6) a hugyhólyag betegségeit és mindannemü vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2. sz. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

☛ Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. 1—100

Möller csukamáj **Péter** olaja

Möller csukamájolaja a Lofoti-szigetek (Norvégia) halászhelyein létező gyáraiban friss, kiválogatott májakból készül; halványsárga, természetes szinü kellemes faolajizzel, majdnem szagtalan és könnyü emészthetésénél fogva a leggyengébb gyomor is aláirja.

A csukamájolaj maga a gyáros által töltetik üvegekbe és eredeti cimképpel és kapocscsal van ellátva, tehát a maga nemében egyedüli készitmény, melynél az eladók részéről a hamisitás és manipuláció egyátalán ki van zárva; a fogyasztónak ezáltal nagyobb biztositék nyujtatik, hogy tiszta, természetes készitményt kap, minden eredeténél fogva tüdő benne levő gyógytulajdonságaival együtt, melyek mell- és tüdőbajoknál görvélykornál, mirigybajoknál, gyengélkedéseknél stb. kitünőnek bizonyult.

Hogy a nagy közönség által tápiált azon előitéletet megczáfoljam, mely szerint azon „barna halzsir“ gyógyászatilag hathatósabb volna a halvány-sárgánál u. n. fehérfajoknál, ajánlom becses figyelmébe a minden egyes üveghez mellékelt értekezést a halzsirról, annak, készitése és hamisitásáról.

Főraktár: Bécsben Paul Eckhard III. Heumarkt 7.

Egy üveg ára 1 frt o. é.

Raktár: Debreczenben, **Csanak Józsefnél.**

ORMÓS FERENCZ

norinbergi és diszáru fiόküzlete Bécsből

Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernat ur házában

a „BIKA“ szállodával szemben.

Ajánlja dusan berendezett raktárát.

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndők, táskák, toilettehez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca és alpacca ezüst nyéllel, britaniaérez, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, británia ércz- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, ércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüstből, R. Ditmár-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.

Toilletthez; fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Báli legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező zsinórok.

Különbféle diszáruk vas, bronz, fa, porczellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és szinházi látcsövek, barometrum, hévmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.

Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok keztyük esőernyők, sétabotok, tajték pipák, szivar szipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.

Szodaviz gépek 8½ forinttól 20 forintig.

Jelentés.

Eredeti **Singer** varrógépek.

Családok és iparosok számára, melyek minden másfajta varrógépeket mind jóságban mind tartósságban felülmulnak Debreczenben egyedül alólirottnál kaphatók. Részletfizetésre, tökéletes betanitással a raktárban vagy háznál, sőt vidéken is.

Minden eredeti Singer varrógépnek egy hiteles bizonyitvány mellékelve van, melyen a Singer-társulat elnöke mr. Justee A. Hopper aláirása és szinte mint helybeli raktárnok saját aláirásom láthatók. Minden más hasonló gép ezek nélkül csak utánozott és nem eredeti Singer varrógép.

Midőn ezekre a t. cz. közönség becses figyelmét felhivni bátorkodom kegyes pártfogást kérvén

mély tisztelettel

Holvay Gyula,
a varrógépek főraktárának tulajdonosa.

Titkos betegségek

és

börbajok

gyógyittatnak **RICORD** párisi egyetemi tanár e g y e d ü l b i z t o s g y ó g y m ó d j a szerint.

☛ **FOGAK** ☚

és azoknak tövei f á j d a l o m n é l k ü l kihuzatnak.

Weisz Gyula

a budapesti császári és királyi katonai főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü-orvos által.

Lakik: Piacz és Miklós utcza sarkán levő Somogyi féle 2094. sz. a. házban. 114 100—?

Parádi savanyu-viz.

Az alólirt hivatal által friss töltésü parádi-viz megrendelésre bárhova gyorsan és pontosan szállittatik a következő árakon:

40	drb. 1	literes üveget tartalmazó rakasz	7	frt.	60	kr.
50	„ 75	centil. „ „	7	„	60	„
25	„ 75	„ „ „	4	„	—	„
60	„ 50	„ „ „	6	„	30	„
30	„ 50	„ „ „	3	„	40	„

A rakaszokat Kis-Terenne vasuti állomásra saját költségünkön szállitjuk és adjuk fel, ellenben a vasuti vitelbér és más eshetőség a megrendelő terhe.

Rendelményeket tartalmazó levelek, név, lakhelye, utólsó-posta, vasuti vagy gőzhajóállomás megjegyzésével Parádra, (Hevesmegye) alólirt hivatalhoz czimezendők.

A rendelmény összértékének egyharmadát a megrendeléskor előre megküldeni kérjük, kétharmada utánvéttel fog eszközöltetni.

Bővebb felvilágositással és teljes árjegyzékkel megkeresésre készséggel szolgál

Parádon, 1878. márt. 2-án. A parádi savanyuvizforrás kezelő hivatala.

2—3.

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debrecen, 1878. Nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.